

[Bytí – polemika se slovníkovým heslem]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[\[Příležitostné poznámky, 1983\]](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[\[Příležitostné poznámky, 1983\]](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 30. 10. 1983
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 30. 10. 1983

[Bytí – polemika se slovníkovým heslem]

Encyclopedy of Philosophy – BEING „Being“ as a name – (273)

Pod „bytím“ můžeme mít na mysli název vlastnosti, kterou má všechno, co jest. Anebo můžeme mít na mysli název nějakého předmětu nebo oblasti, která je za nebo nad (beyond, above, or behind) předměty fyzického světa; v takovém případě fyzické předměty jako by existovaly prostřednictvím svého vztahu k „Bytí“. Anebo také může být „bytí“ názvem rodu, do něhož náleží všechno, co jest, díky tomu, že má vlastnost bytí anebo že stojí ve vztahu k bytí. Učení, že „bytí“ je název (jméno), znamená jakýsi druh dualismu, podle něhož oblast bytí stojí v protívě k tomu, co je pouze jevové (fenomenální). Rozmanité obměny tohoto učení jsou natolik hojné, že je můžeme rozdělit do celé řady rozličných použití při pokusech řešit zcela odlišné problémy. Nicméně toto učení je ve své podstatě založeno na mylném předpokladu, neboť zamlčuje skutečnost, že sloveso „býti“ má řadu odchylných použití a že ve svém ústředním a nejběžnějším smyslu neznamena ani vlastnost, ani vztah, ani příslušnost k třídě. Porušíme-li normální užívání bez speciálního ospravedlnění, dostaneme se snadno do konfuzí. Můžeme vyšetřovat typ konfuze, k níž vede přijetí významu „bytí“ jakožto názvu, a také typ vyjasnění, jaké bylo nezbytné, uvážíme-li, jak o bytí mluvili Platon a Aristoteles.

- - -

Poznámky (LvH)

Považovat „učení, že bytí je název“ (the doctrine that Being is a name), za původ konfuze, je nesmyslné. „Bytí“ je v každém případě jednak slovo (název, jméno), jednak pojem (slovo bez pojmu ovšem přestává být slovem a zůstává jen zvukem nebo znakem), jednak intencionálním předmětem (tj. myšlenkovým modelem, konstrukcí), a posléze eventuální skutečností, jež je oním slovem pojmenována, oním pojmem pojímána či uchopována, oním myšlenkovým modelem charakterizována či napodobována, ale jež je bez ohledu na všechno předchozí čímś sama sebou a pro sebe, ovšem i pro jiné další. – Skutečná otázka zní: čeho je slovo „bytí“ názvem či jménem? Odpovědi jsou nutně dvě, neboť jednak jde o povahu „bytí“ jako intencionálního předmětu, jednak o „skutečné bytí“ a adekvátnost onoho intencionálního předmětu.

30. 10. 83

831030